

UIT DE ILIAS

VAN

HOMEROS

BOEK X

Doloon

becommentarieerd door drs. J.H. van Hal mei 2022

Boek X speelt zich af in de rest van de nacht van het gezantschap. Het is een afgerond op zichzelf staand verhaal zonder belang voor de rest van de Ilias. Het zou wel eens later aan de Ilias toegevoegd kunnen zijn.

ἄλλοι μὲν παρὰ νηυσὶν ἀριστῆες Παναχαιῶν
 εὔδον¹ παννύχιοι μαλακῶ δεδμημένοι² ὕπνω·
 ἀλλ' οὐκ Ἄτρεΐδην Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν
 ὕπνος ἔχε γλυκερὸς πολλὰ φρεσὶν ὀρμαίνοντα³.
 ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀστράπτῃ⁴ πόσις Ἥρης ἠϋκόμοιο⁵ 5
 τεύχων⁶ ἢ πολὺν ὄμβρον⁷ ἀθέσφατον⁸ ἠὲ χάλαζαν⁹
 ἢ νιφετόν¹⁰, ὅτε πέρ τε χιῶν¹¹ ἐπάλυνεν¹² ἀρούρας,
 ἠὲ ποθὶ πτολέμοιο μέγα στόμα πευκεδανοῖο¹³,
 ὡς πυκὶν' ἐν στήθεσσιν ἀνεστενάχιζ'¹⁴ Ἀγαμέμνων
 νειόθεν¹⁵ ἐκ κραδίης, τρομέοντο¹⁶ δέ οἱ φρένες¹⁷ ἐντός. 10
 ἦτοι ὅτ' ἐς πεδίον τὸ Τρωϊκὸν ἀθρήσειε¹⁸,
 θαύμαζεν πυρὰ πολλὰ τὰ καίετο Ἰλιόθι¹⁹ πρὸ²⁰
 αὐλῶν²¹ συρίγγων²² τ' ἐνοπήν²³ ὄμαδόν²⁴ τ' ἀνθρώπων.
 αὐτὰρ ὅτ' ἐς νῆάς τε ἴδοι καὶ λαὸν Ἀχαιῶν,
 πολλὰς ἐκ κεφαλῆς προθελύμους²⁵ ἔλκετο χαίτας²⁶ 15
 ὑψόθ'²⁷ ἐόντι Δίι, μέγα δ' ἔστενε²⁸ κυδάλιμον²⁹ κῆρ³⁰.

---

¹ εὔδω	slapen
² δάμνημι	bedwingen
³ ὀρμαίνω	overwegen
⁴ ἀστράπτω	bliksemen
⁵ ἠϋκόμος	schoon gelokt
⁶ τεύχω	veroorzaken
⁷ ὄμβρος	regen
⁸ ἀθέσφατος	ontzettend
⁹ χάλαζα	hagel
¹⁰ νιφετός	sneeuw
¹¹ χιῶν	sneeuw
¹² παλύνω	bestrooien
¹³ πευκεδανός	fel
¹⁴ ἀναστεναχίζω	luid zuchten
¹⁵ νειόθεν	van onderen
¹⁶ τρομέομαι	trillen
¹⁷ φρένες αἰ	middenrif
¹⁸ ἀθρέω	kijken
¹⁹ Ἰλιόθι <i>ipn genitivus</i>	
²⁰ <i>postpositie</i>	
²¹ αὐλός	fluit
²² σῦριγξ	herdersfluit
²³ ἐνοπή	geluid
²⁴ ὄμαδος	rumoer
²⁵ προθέλυμος	met wortel en al
²⁶ χαίτη	haar
²⁷ ὑψόθι	hoog
²⁸ στένω	zuchten
²⁹ κυδάλιμος	luisterrijk
³⁰ <i>acc. respectus</i>	

ἦδε δέ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνεται βουλή
 Νέστορ' ἔπι πρῶτον Νηληϊόν¹ ἐλθέμεν ἀνδρῶν,
 εἴ τινα οἱ σὺν μῆτιν ἀμύμονα τεκτῆναιτο²,
 ἢ τις ἀλεξίκακος³ πᾶσιν Δαναοῖσι γένοιτο. 20
 ὀρθωθεῖς⁴ δ' ἔνδυνε περὶ στήθεσσι χιτῶνα,
 ποσσί δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο⁵ καλὰ πέδιλα⁶,
 ἀμφὶ δ' ἔπειτα δαφοινόν⁷ ἐέσσατο⁸ δέρμα λέοντος
 αἴθωνος⁹ μέγαλοιο ποδηνεκές¹⁰, εἴλετο δ' ἔγχος.
 ὡς δ' αὐτως Μενέλαον ἔχε τρόμος -οὐδὲ γὰρ αὐτῷ 25
 ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν¹¹ ἐφίζανε¹²-, μὴ τι πάθοιεν
 Ἀργεῖοι, τοὶ δὲ ἔθεν¹³ εἵνεκα πουλύν¹⁴ ἐφ' ὑγρὴν¹⁵
 ἦλυθον ἐς Τροίην πόλεμον θρασὺν ὀρμαίνοντες.
 παρδαλέη¹⁶ μὲν πρῶτα μετάφρενον¹⁷ εὐρὺ κάλυψε
 ποικίλη, αὐτὰρ ἐπὶ στεφάνην κεφαλῆφιν αἰείρας 30
 θήκατο¹⁸ χαλκείην, δόρου δ' εἴλετο χειρὶ παχείῃ.
 βῆ δ' ἴμεν ἀναστήσων¹⁹ ὄν ἀδελφεόν, ὃς μέγα πάντων
 Ἀργείων ἦνασσε²⁰, θεὸς δ' ὡς τίετο δῆμῳ.
 τὸν δ' εὔρ' ἀμφ' ὤμοισι τιθήμενον ἔντα²¹ καλὰ
 νηϊ' πάρα πρύμνη²². τῷ δ' ἀσπάσιος γένετ' ἐλθῶν. 35
 τὸν πρότερος προσέειπε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
 'τίφθ' οὕτως, ἠθεῖε,²³ κορύσσομαι²⁴; ἢ τιν' ἑταίρων
 ὄτρυνέεις²⁵ Τρῶεσσιν ἐπίσκοπον; ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
 δεῖδω μὴ οὐ τίς τοι ὑπόσχηται τόδε ἔργον

---

¹ Νηληϊός	van Neleus
² τεκταίνομαι	timmeren, bouwen
³ ἀλεξίκακος	kwaad afwerend
⁴ ὀρθόμαι	rechttop gaan staan
⁵ δέομαι	vastbinden
⁶ πέδιλα τά	sandalen
⁷ δαφοινός	roodgeel
⁸ ἔννυμαι	aantrekken
⁹ αἴθων	bruinrood
¹⁰ ποδηνεκής	tot aan de voeten reikend
¹¹ βλέφαρον τό	ooglid
¹² ἐφίζάνω	gaan zitten op
¹³ = οὐ	
¹⁴ fem.	
¹⁵ ὑγρή	de vochtige weg, de zee
¹⁶ παρδαλέη	pantervel
¹⁷ μετάφρενον τό	rug
¹⁸ ἐπὶ ... θήκατο <i>aor. van</i> τίθημι	
¹⁹ = ἀναστήσων	
²⁰ ἀνάσσω + <i>gen.</i>	heersen over
²¹ ἔντα τά	wapenrusting
²² πρυμνός	achterst, <i>praedicatief</i> : achterste deel van; <i>hier</i> : achtersteven
²³ ἠθεῖος	dierbaar, beste
²⁴ κορύσσομαι	zich harnassen
²⁵ ὄτρύνω	sturen

'πῶς γάρ μοι μύθῳ ἐπιτέλλεαι ἠδὲ κελεύεις;
 αὐθι μένω¹ μετὰ τοῖσι δεδεγμένος² εἰς ὃ κεν ἔλθῃς,
 ἦε θέω μετὰ σ' αὐτίς, ἐπὴν εὖ τοῖς ἐπιτείλω;
 τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
 'αὐθι μένειν³, μή πως ἀβροτάξομεν⁴ ἀλλήλοιν⁵ 65
 ἐρχομένῳ· πολλὰ γὰρ ἀνὰ στρατὸν εἰσι κέλευθοι⁶.
 φθέγγεο⁷ δ' ἦ⁸ κεν ἴησθα καὶ ἐγρήγορθαι⁹ ἄνωχθι¹⁰
 πατρόθεν¹¹ ἐκ γενεῆς¹² ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον
 πάντας κυδαίνων¹³· μηδὲ μεγαλίζεο¹⁴ θυμῷ,
 ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ περ πονεώμεθα¹⁵. ὧδέ που ἄμμι 70
 Ζεὺς ἐπὶ γιγνομένοισιν ἴει κακότητα¹⁶ βαρεῖαν.
 ὧς εἰπὼν ἀπέπεμπεν ἀδελφεὸν εὖ ἐπιτείλας·
 αὐτὰρ ὃ βῆ ῥ' ἰέναι μετὰ Νέστορα ποιμένα λαῶν·
 τὸν δ' εὗρεν παρά τε κλισίῃ καὶ νηϊ μελαίνῃ
 εὐνῆ ἔνι μαλακῆ· παρὰ δ' ἔντεα ποικίλ' ἔκειτο 75
 ἄσπις καὶ δύο δοῦρε¹⁷ φαεινὴ τε τρυφάλεια¹⁸.
 πὰρ δὲ ζωστήρ¹⁹ κεῖτο παναίολος²⁰, ὧ ῥ' ὁ γεραιὸς
 ζώννουθ²¹ ὄτ' ἐς πόλεμον φθισήνορα θωρήσσοιτο
 λαὸν ἄγων, ἐπεὶ οὐ μὲν ἐπέτρεπε²² γῆραι²³ λυγρῷ.
 ὀρθωθεὶς δ' ἄρ' ἐπ' ἀγκῶνος²⁴ κεφαλὴν ἐπαείρας²⁵ 80
 Ἄτρεΐδην προσέειπε καὶ ἐξερεείνετο²⁶ μύθῳ·
 'τίς δ' οὔτος²⁷ κατὰ νῆας ἀνὰ στρατὸν ἔρχεαι οἶος

¹ *dubitative*; ook *θέω* in het volgende vers

² δέχομαι afwachten

³ *inf. pro imperativo*

⁴ ἀβροτάζω + *dat.* mislopen

⁵ *dualis dativus*

⁶ κέλευθος ἢ weg

⁷ φθέγγομαι spreken

⁸ ἦ waarlangs

⁹ ἐγείρομαι, *pf. med.* ἐγρήγορθαι wakker worden

¹⁰ ἀνώγω bevelen

¹¹ πατρόθεν bij zijn vader

¹² γενεή geslacht, afkomst

¹³ κυδαίνω eer verlenen

¹⁴ μεγαλίζομαι hoogmoedig zijn

¹⁵ πονέομαι zich inspinnen

¹⁶ κακότης ἢ gevaar

¹⁷ δόρυ τό lans

¹⁸ τρυφάλεια helm met helmbossen

¹⁹ ζωστήρ riem

²⁰ παναίολος geheel flikkerend

²¹ ζώννουμαι zich omgorden

²² ἐπιτρέπω *intr.* toegeven

²³ γῆρας τό ouderdom

²⁴ ἀγκῶν ὁ elleboog

²⁵ ἐπαείρω optillen

²⁶ ἐξερεείνομαι navorsen

²⁷ τίς δ' οὔτος wie ben jij daar die ....

νύκτα δι' ὀρφναίην ¹ , ὅτε θ' εὐδουσι βροτοὶ ἄλλοι, ἢε τιν' οὐρήων ² διζήμενος ³ , ἢ τιν' ἐταίρων; φθέγγεο, μηδ' ἀκέων ἐπ' ἔμ' ἔρχεο· τίπτε ⁴ δέ σε χρεώ;'	85
τὸν δ' ἡμίβητ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων ἦ Νέστορ, Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν, γνώσεαι Ἀτρεΐδην Ἀγαμέμνονα, τὸν περι ⁵ πάντων Ζεὺς ἐνέηκε πόνοισι διαμπερές ⁶ εἰς ὃ κ' ἀϋτμή ⁷ ἐν στήθεσσι μένη καὶ μοι φίλα γούνατ' ὀρώρη ⁸ .	90
πλάζομαι ⁹ ὧδ' ἐπεὶ οὐ μοι ἐπ' ὄμμασι νήδυμος ¹⁰ ὕπνος ἰζάνει ¹¹ , ἀλλὰ μέλει πόλεμος καὶ κήδε' Ἀχαιῶν. αἰνῶς γὰρ Δαναῶν περιδείδια ¹² , οὐδέ μοι ἦτορ ἔμπεδος ¹³ , ἀλλ' ἀλαλύκτῃμαι ¹⁴ , κραδίη δέ μοι ἔξω στηθέων ἐκθρῶσκει ¹⁵ , τρομέει δ' ὑπὸ φαίδιμα γυῖα.	95
ἀλλ' εἴ τι δραίνεις ¹⁶ , ἐπεὶ οὐδέ σέ γ' ὕπνος ἰκάνει, δεῦρ' ἐς τοὺς φύλακας καταβήομεν, ὄφρα ἴδωμεν μὴ τοὶ μὲν καμάτῳ ¹⁷ ἀδηκότες ¹⁸ ἠδὲ καὶ ὕπνω κοιμήσωνται, ἀτὰρ φυλακῆς ἐπὶ πάγχυ λάθωνται. δυσμενέες δ' ἄνδρες σχεδὸν εἴαται ¹⁹ · οὐδέ τι ἴδμεν μὴ πως ²⁰ καὶ διὰ νύκτα μενοιήσωσι ²¹ μάχεσθαι. τὸν δ' ἡμίβητ' ἔπειτα Γεργήνιος ἰππότης Νέστωρ Ἄτρεΐδη, κύδιστε ἄναξ, ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον, οὐ θην ²² Ἐκτορι πάντα νοήματα ²³ μητίετα ²⁴ Ζεὺς ἐκτελέει, ὅσα πού νυν ἐέλπεται· ἀλλά μιν οἶω κήδεσι μοχθήσειν ²⁵ καὶ ²⁶ πλείοσιν, εἴ κεν Ἀχιλλεὺς	100
	105

---

¹ ὀρφναῖος	duister
² οὐρεὺς	muildier
³ διζημαι	zoeken
⁴ τίπτε ← τί ποτε	wat toch?; <i>ποτε in vragen drukt o.a. verbazing uit</i>
⁵ περι + <i>gen.</i>	meer dan
⁶ διαμπερές	aan een stuk door
⁷ ἀϋτμή	adem
⁸ ὄρνυμαι	zich in beweging zetten; <i>pf.</i> zich reppen
⁹ πλάζομαι	dolen
¹⁰ νήδυμος	diep
¹¹ ἰζάνω	gaan zitten
¹² περιδείδω, <i>pf.</i> περιδείδια	bovenmate bang zijn
¹³ ἔμπεδος	onwrikbaar
¹⁴ ἀλυκτέω, <i>alleen in het pf.med.</i> ἀλαλύκτῃμαι	– ongerust zijn
¹⁵ ἐκθρῶσκω	springen uit
¹⁶ δραίνω	willen doen
¹⁷ κάματος	uitputting
¹⁸ ἀδέω	tegenzin hebben; <i>part. pf.</i> overmand
¹⁹ ἦμαι	zitten
²⁰ <i>afhankelijke prohibatieve verwachtingszin</i>	
²¹ μενοιάω	verlangen
²² θην	zeker
²³ νόημα τό	gedachte, plan
²⁴ μητίετα	plannen beramend
²⁵ μοχθέω	gekweld worden
²⁶ καὶ + <i>superlatief</i>	nog

<p>ἐκ χόλου ἀργαλέοιο μεταστρέψη¹ φίλον ἦτορ. σοὶ δὲ μάλ' ἔψομ' ἐγὼ· ποτὶ² δ' αὖ καὶ ἐγειρομέν³ ἄλλους ἡμὲν Τυδεΐδην δουρὶ κλυτὸν⁴ ἢ δ' Ὀδυσῆα ἢ δ' Αἴαντα ταχὺν καὶ Φυλῆος ἄλκιμον υἱόν. ἀλλ' εἴ⁵ τις καὶ τοῦσδε μετοιχόμενος⁶ καλέσειεν ἀντίθεόν τ' Αἴαντα καὶ Ἴδομενῆα ἄνακτα· τῶν γὰρ νῆες ἕασιν⁷ ἑκαστάτω⁸, οὐδὲ μάλ' ἐγγύς. ἀλλὰ φίλον περ ἐόντα καὶ αἰδοῖον⁹ Μενέλαον νεικέσω¹⁰, εἴ πέρ μοι νεμεσήσει¹¹, οὐδ' ἐπικεύσω¹² ὡς εὐδει, σοὶ δ' οἴω ἐπέτρεψεν πονέεσθαι. νῦν ὄφελεν¹³ κατὰ πάντας ἀριστῆας πονέεσθαι λισσόμενος· χρεῖω¹⁴ γὰρ ἰκάνεται οὐκέτ' ἀνεκτός¹⁵. τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων· ἦ γέρον, ἄλλοτε μὲν σε καὶ αἰτιάσθαι¹⁶ ἄνωγα· πολλάκι γὰρ μεθιῆ¹⁷ τε καὶ οὐκ ἐθέλει πονέεσθαι οὔτ' ὄκνω¹⁸ εἴκων¹⁹ οὔτ' ἀφραδίησι²⁰ νόοιο, ἀλλ' ἐμέ τ' εἰσορῶν καὶ ἐμὴν ποτιδέγμενος²¹ ὀρμὴν²². νῦν δ' ἐμέο πρότερος μάλ' ἐπέγρετο²³ καὶ μοι ἐπέστη· τὸν μὲν ἐγὼ προέηκα καλήμεναι²⁴ οὐς σὺ μεταλλάξ²⁵. ἀλλ' ἴομεν· κείνους δὲ κιχησόμεθα²⁶ πρὸ πυλάων ἐν φυλάκεσσ', ἵνα²⁷ γάρ²⁸ σφιν ἐπέφραδον²⁹ ἡγερέθεσθαι.</p>	<p>110</p> <p>115</p> <p>120</p> <p>125</p>
---	---

---

¹ μεταστρέφω	veranderen
² ποτὶ	bovendien
³ <i>coni. adhortativus (korte themavocaal)</i>	
⁴ κλυτός	beroemd
⁵ ἀλλ' εἴ + <i>opt.</i>	maar als nu eens
⁶ μετοιχομαι	gaan naar, iemand gaan halen
⁷ = εἰσιν	
⁸ ἑκαστάτω	het verst
⁹ αἰδοῖος	eerbiedwaardig
¹⁰ νεικέω	berispen
¹¹ νεμέομαι	kwelijk nemen
¹² ἐπικεύθω	verbergen
¹³ ὄφελεν + <i>inf.: irreële wens; hier van het heden</i>	
¹⁴ χρεῖω	nood
¹⁵ ἀνεκτός	onhoudbaar
¹⁶ αἰτιάομαι	beschuldigen
¹⁷ μεθίημι	het aflaten weten; <i>praesens, zie het accent</i>
¹⁸ ὄκνος ὀ	aarzeling
¹⁹ εἴκω	toegeven aan
²⁰ ἀφραδίη ἢ	onverstand
²¹ προσδέχομαι	afwachten
²² ὀρμή	aandrang, aanval, initiatief
²³ ἐπεγείρομαι, <i>aor. ἐπέγρετο</i>	wakker worden
²⁴ καλήμεναι <i>Aiolische inf. van καλέω</i>	
²⁵ μεταλλάω	vragen
²⁶ κιχάνω/κιχάνομαι	treffen
²⁷ ἵνα	waar
²⁸ γάρ	namelijk
²⁹ φράζω, <i>aor. met reduplicatie ἐπέφραδον</i> zeggen	

τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότης Νέστωρ·
 'οὔτως οὐ τίς οἱ νημεσθήσεται οὐδ' ἀπιθήσει
 Ἀργείων, ὅτε κέν τιν' ἐποτρύνῃ καὶ ἀνώγῃ.' 130
 ὡς εἰπὼν ἔνδυνε περὶ στήθεσσι χιτῶνα,
 ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
 ἀμφὶ¹ δ' ἄρα χλαῖναν περονήσατο² φοινικόεσσαν³
 διπλῆν⁴ ἑκταδίην⁵, οὖλη⁶ δ' ἐπενήνοθε⁷ λάχνη⁸.
 εἶλετο δ' ἄλκιμον⁹ ἔγχος ἀκαχμένον¹⁰ ὄξεί χαλκῶ,
 βῆ δ' ἰέναι κατὰ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτῶνων.
 πρῶτον ἔπειτ' Ὀδυσῆα Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον¹¹
 ἐξ ὕπνου ἀνέγειρε Γερήνιος ἱππότης Νέστωρ
 φθεγγάμενος¹²: τὸν δ' αἶψα περὶ φρένας ἦλυθ' ἰωή¹³,
 ἐκ δ' ἦλθε κλισίης καὶ σφεας πρὸς μῦθον ἔειπε· 140
 'τίφθ' οὔτω κατὰ νῆας ἀνὰ στρατὸν οἴοι ἀλᾶσθε¹⁴
 νύκτα δι' ἀμβροσίην; ὅτι δὴ χρειώ¹⁵ τόσοσιν ἴκει¹⁶;
 τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότης Νέστωρ·
 'διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 μὴ νημέσα¹⁷: τοῖον γὰρ ἄχος¹⁸ βεβίηκεν¹⁹ Ἀχαιοῦς. 145
 ἀλλ' ἔπε', ὄφρα καὶ ἄλλον ἐγείρομεν²⁰ ὃν τ' ἐπέοικε²¹
 βουλάς βουλευεῖν, ἢ φευγέμεν ἢ ἐμάχεσθαι.
 ὡς φάθ²², ὃ δὲ κλισίηνδ' ἐκίων²³ πολύμητις Ὀδυσσεὺς
 ποικίλον ἀμφ' ὤμοισι σάκος²⁴ θέτο, βῆ δὲ μετ' αὐτούς.
 βὰν δ' ἐπὶ Τυδεΐδην Διομήδεα: τὸν δὲ κίχανον 150
 ἐκτὸς ἀπὸ κλισίης σὺν τεύχεσιν· ἀμφὶ δ' ἐταῖροι
 εὗδον, ὑπὸ κρᾶσιν²⁵ δ' ἔχον ἀσπίδας· ἔγχεα δὲ σφιν

---

¹ ἀμφὶ	om zich heen, om zijn schouders
² περονάομαι	vastspelden
³ φοινικόεις	purperkleurig
⁴ διπλός	dubbel
⁵ ἑκτάδιος	lang
⁶ οὖλος	wollig
⁷ ἐπενήνοθε <i>pf.</i>	zich verheffen
⁸ λάχνη	haar
⁹ ἄλκιμος	dapper, krachtig
¹⁰ ἀκαχμένος	gespist
¹¹ ἀτάλαντος + <i>dat.</i>	opwegend tegen
¹² φθέγγομαι	spreken, schreeuwen
¹³ ἰωή	geluid
¹⁴ ἀλάομαι	ronddolen
¹⁵ χρειώ ἢ/τό	behoefte, nood
¹⁶ ἴκω	bereiken
¹⁷ νημεσάω	kwaliijk nemen
¹⁸ ἄχος τό	smart
¹⁹ βιάω	overweldigen
²⁰ <i>coni. met korte themavocaal</i>	
²¹ ἐπέοικε	het betaamt
²² = φάτο	
²³ κίνυμαι/κίω	gaan
²⁴ σάκος τό	schild
²⁵ κάρη τό	hoofd

ὄρθ' ἐπὶ σαυρωτῆρος ¹ ἐλήλατο ² , τῆλε δὲ χαλκὸς λάμφ' ὡς τε στεροπή ³ πατρὸς Διὸς· αὐτὰρ ὃ γ' ἦρωσ εὖδ', ὑπὸ δ' ἔστρωτο ⁴ ῥινὸν βοῶς ἀγραύλοιο ⁵ ,	155
αὐτὰρ ὑπὸ κράτεσφι ⁶ τάπησ ⁷ τετάνυστο ⁸ φαεινός. τὸν παρστὰς ἀνέγειρε Γερήνιος ἵπποτα Νέστωρ, λάξ ⁹ ποδὶ κινήσας ¹⁰ , ὄτρυνέ τε νείκεσέ τ' ἄντην ¹¹ . ἔγρεο ¹² Τυδέος υἱέ· τί πάννουχον ὕπνον ἄωτεῖς ¹³ ; οὐκ αἶεις ¹⁴ ὡς Τρῶες ἐπὶ θρωσμῶ ¹⁵ πεδίοιο	160
εἵται ¹⁶ ἄγχι ¹⁷ νεῶν, ὀλίγος δ' ἔτι χῶρος ἐρύκει ¹⁸ · ὡς φάθ', ὃ δ' ἐξ ὕπνοιο μάλα κραιπνῶς ¹⁹ ἀνόρουσε ²⁰ , καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 'σχέτλιός ἐσσι, γεραιέ· σὺ μὲν πόνου οὐ ποτε λήγεις. οὐ νυ καὶ ἄλλοι ἔασι ²¹ νεώτεροι υἷες Ἀχαιῶν	165
οἷ κεν ἔπειτα ἕκαστον ἐγείρειαν βασιλῆων πάντη ἐποικόμενοι; σὺ δ' ἀμήχανός ²² ἐσσι, γεραιέ.' τὸν δ' αὖτε προσέειπε Γερήνιος ἵπποτα Νέστωρ· 'ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα φίλος κατὰ μοῖραν ἔειπες. εἰσὶν μὲν μοι παῖδες ἀμύμονες ²³ , εἰσὶ δὲ λαοὶ καὶ πολέες, τῶν κέν τις ἐποικόμενος καλέσειεν· ἀλλὰ μάλα μεγάλη χρεῖώ βεβίηκεν Ἀχαιοῦς. νῦν γὰρ δὴ πάντεσσιν ἐπὶ ξυροῦ ἴσταται ἀκμῆς ²⁴ ἢ μάλα λυγρὸς ὄλεθρος ²⁵ Ἀχαιοῖς ἠὲ βιῶναι. ἀλλ' ἴθι νῦν Αἴαντα ταχὺν καὶ Φυλέος υἱὸν	170 175

---

¹ σαυρωτῆρ ὀ	punt onderaan de speer om de speer in de grond te steken
² ἐλαύνω	drijven
³ στεροπή	bliksem
⁴ στόρνυμι	spreiden
⁵ ἀγραυλος	op het veld levend
⁶ <i>instrumentalis ipn gen.</i>	
⁷ τάπησ	kleed
⁸ τανύω	uitspreiden
⁹ λάξ	met de hiel
¹⁰ κινέω	bewegen
¹¹ ἄντην	openlijk
¹² ἐγείρομαι	wakker worden
¹³ ἄωτέω	slapen
¹⁴ αἶω	horen
¹⁵ θρωσμός	hoogte
¹⁶ ἦμαι	zitten
¹⁷ ἄγχι + <i>gen.</i>	dichtbij
¹⁸ ἐρύκω	tegenhouden
¹⁹ κραιπνῶσ	snel
²⁰ ἀνορούω	opspringen
²¹ = εἰσὶν	
²² ἀμήχανος	halsstarrig
²³ ἀμύμων	voortreffelijk
²⁴ ἐπὶ ξυροῦ ἴσταται ἀκμῆς:	het gaan staan op de snede van het scheermes = het wordt onvermijdelijk
²⁵ ὄλεθρος	verderf

ἄνστησον¹· σὺ γάρ ἐσσι νεώτερος· εἴ μ' ἐλεαίρεις².
 ὡς φάθ', ὃ δ' ἀμφ' ὤμοισιν ἐέσσατο³ δέρμα λέοντος
 αἶθωνος⁴ μεγάλοιο ποδηνεκές⁵, εἴλετο δ' ἔγχος.
 βῆ δ' ἰέναι, τοὺς δ' ἔνθεν ἀναστήσας ἄγεν ἦρωσ.
 οἱ δ' ὅτε δὴ φυλάκεσιν ἐν ἀγρομένοισιν⁶ ἔμιχθεν, 180
 οὐδὲ μὲν εὐδοντας φυλάκων ἠγήτορας εὔρον,
 ἀλλ' ἐγρηγορτί⁷ σὺν τεύχεσιν⁸ εἶατο πάντες.
 ὡς δὲ κύνες περὶ μῆλα δυσωρήσωσι⁹ ἐν αὐλή
 θηρὸς ἀκούσαντες κρατερόφρονος¹⁰, ὅς τε καθ' ὕλην¹¹
 ἔρχηται δι' ὄρεσφι¹²· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς¹³ ἐπ' αὐτῷ 185
 ἀνδρῶν ἠδὲ κυνῶν, ἀπό¹⁴ τέ σφισιν ὕπνος ὄλωλεν·
 ὡς τῶν νήδυμος¹⁵ ὕπνος ἀπὸ βλεφάρουιν¹⁶ ὀλώλει
 νύκτα φυλασσομένοισι κακῆν· πεδίονδὲ γὰρ αἰεὶ
 τετράφαθ¹⁷, ὀππὸτ' ἐπὶ¹⁸ Τρώων αἴϊοιεν ἰόντων.
 τοὺς δ' ὃ γέρων γήθησεν¹⁹ ἰδὼν θάρσυνέ²⁰ τε μύθῳ 190
 καὶ σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 'οὔτω νῦν, φίλα τέκνα, φυλάσσετε· μηδέ τιν' ὕπνος
 αἰρείτω, μὴ χάρμα²¹ γενώμεθα δυσμενέεσιν.'
 ὡς εἰπὼν τάφροιο διέσσυτο²²· τοὶ δ' ἅμ' ἔποντο
 Ἀργείων βασιλῆες ὅσοι κεκλήατο βουλήν²³. 195
 τοῖς δ' ἅμα Μηριόνης καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
 ἦϊσαν· αὐτοὶ γὰρ κάλεον συμμητιάσθαι²⁴.
 τάφρον δ' ἐκδιαβάντες ὀρυκτὴν²⁵ ἐδριόωντο²⁶

---

¹ ἀνίστημι	doen opstaan
² ἐλεαίρω	medelijden hebben met
³ ἔννυμαι	zich aantrekken
⁴ αἶθων	vuurrood
⁵ ποδηνεκής	tot aan de voeten reikend
⁶ ἀγείρω	verzamelen
⁷ ἐγρηγορτί	wakker
⁸ τεῦχος τό	gereedschap, wapen
⁹ δυσωρέω	onrustig waken
¹⁰ κρατερόφρων	onversaagd
¹¹ ὕλη	bos
¹² ὄρος τό <i>instr. ipn gen.</i>	berg
¹³ ὀρυμαγδός	rumoer
¹⁴ <i>tmesis</i>	
¹⁵ νήδυμος	diep
¹⁶ βλέφαρον τό	ooglid
¹⁷ τρέπω	keren
¹⁸ <i>tmesis</i>	
¹⁹ γηθέω	blij zijn
²⁰ θαρσύνω	gerust stellen
²¹ χάρμα	reden tot vreugde/leedvermaak
²² διασσεύομαι + <i>gen.</i>	zich spoeden door
²³ <i>acc. regionis</i> : ter vergadering	
²⁴ συμμητιάομαι	mede beraadslagen
²⁵ ὀρυκτός	gegraven
²⁶ ἐδριόομαι	plaats nemen

ἐν καθαρῷ¹, ὅθι δὴ νεκῶν διεφαίνετο² χῶρος
 πιπτόνων· ὅθεν³ αὖτις ἀπετρέπεται ὄβριμος⁴ Ἐκτωρ
 200 ὄλλυς⁵ Ἀργείους, ὅτε δὴ περὶ νύξ ἐκάλυψεν.
 ἐνθα καθεζόμενοι ἔπε· ἀλλήλοισι πίφασκον⁶
 τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Γερήνιος ἱππότης Νέστωρ·
 ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δὴ τις ἀνὴρ πεπίθοιθ' ἐῷ αὐτοῦ
 205 θυμῷ τολμήεντι μετὰ⁷ Τρῶας μεγαθύμους
 ἐλθεῖν, εἴ⁸ τινά που δηῖων ἔλοι ἐσχατόωντα⁹,
 ἢ τινά που καὶ φῆμιν¹⁰ ἐνὶ Τρώεσσι πύθοιτο,
 ἄσσά¹¹ τε μητιώωσι¹² μετὰ σφίσι, ἢ μεμάασιν¹³
 αὖθι μένειν παρὰ νηυσὶν ἀπόπροθεν¹⁴, ἦε πόλινδὲ
 210 ἄψ¹⁵ ἀναχωρήσουσιν, ἐπεὶ δαμάσαντό γ' Ἀχαιοὺς;
 ταῦτά κε πάντα πύθοιτο, καὶ ἄψ εἰς ἡμέας ἔλθοι
 ἀσκηθῆς¹⁶· μέγα κέν οἱ ὑπουράνιον κλέος εἴη
 πάντας ἐπ'¹⁷ ἀνθρώπους, καὶ οἱ δόσις¹⁸ ἔσσειται ἐσθλή·
 ὅσοι γὰρ νήεσσιν ἐπικρατεύουσιν ἄριστοι
 215 τῶν πάντων οἱ ἕκαστος οἶνον¹⁹ δώσουσι μέλαιναν
 θῆλυν ὑπόρρηνον²⁰· τῆ²¹ μὲν²² κτέρας²³ οὐδὲν ὁμοῖον²⁴.
 αἰεὶ δ' ἐν δαίτησι²⁵ καὶ εἰλαπίνησι²⁶ παρέσται.
 ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῆ.
 τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
 220 'Νέστορ, ἔμ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
 ἀνδρῶν δυσμενέων δῦναι στρατὸν ἐγγυὺς ἐόντων
 Τρώων· ἀλλ' εἴ τίς μοι ἀνὴρ ἅμ' ἔποιτο καὶ ἄλλος,

¹ καθαρὸν τό	open plek
² διαφαίνομαι	zich vertonen tussen
³ ὅθεν	en vandaar
⁴ ὄβριμος	geweldig
⁵ ὄλλυμι	doden
⁶ πιφάσκω	zeggen
⁷ μετὰ + <i>acc.</i>	naar het midden van
⁸ εἴ που + <i>opt.</i>	om te zien of misschien
⁹ ἐσχατόων	zich op het uiteinde/grens (van het kamp) bevindend
¹⁰ φῆμις ἢ	bespreking
¹¹ = ἄτινα	
¹² μητιάω	beramen
¹³ μέμονα	verlangen
¹⁴ ἀπόπροθεν	ver van de stad
¹⁵ ἄψ	terug
¹⁶ ἀσκηθῆς	ongedeerd
¹⁷ ἐπί + <i>acc.</i>	onder
¹⁸ δόσις ἢ	geschenk
¹⁹ ὄις ἢ	schaap
²⁰ ὑπόρρηνος	nog zogend
²¹ <i>Wijst naaar het volgende geschenk.</i>	
²² μὲν	voorwaar
²³ κτέρας τό	bezit
²⁴ ὁμοῖος + <i>dat.</i>	opwegend tegen
²⁵ δαίτη ἢ	offermaal
²⁶ εἰλαπίνη	feestmaal

μᾶλλον θαλπωρῆ ¹ καὶ θαρσαλεώτερον ² ἔσται. σύν τε δύ' ἐρχομένω καὶ τε πρό ³ ὃ τοῦ ἐνόησεν ⁴ ὄππως κέρδος ἔη· μοῦνος δ' εἴ πέρ τε νοήση	225
ἀλλὰ τέ οἱ βράσσω ⁵ τε νόος, λεπτή ⁶ δέ τε μῆτις ⁷ . ὡς ἔφαθ', οἳ δ' ἔθελον Διομήδει πολλοὶ ἔπεσθαι. ἠθέλετην Αἴαντε δύω θεράποντες Ἄρηος, ἠθελε Μηριόνης, μάλα δ' ἠθελε Νέστορος υἱός, ἠθελε δ' Ἀτρεΐδης δουρικλειτὸς Μενέλαος,	230
ἠθελε δ' ὁ τλήμων Ὀδυσσεὺς καταδῦναι ὄμιλον Τρώων· αἰεὶ γάρ οἱ ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἐτόλμα. τοῖσι δὲ καὶ μετέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων· Ἵτυδεΐδη, Διόμηδες, ἐμῶ κεχαρισμένε θυμῶ, τὸν μὲν δὴ ἔταρόν γ' αἰρήσασθαι ὄν κ' ἐθέλησθα,	235
φαινομένων τὸν ἄριστον, ἐπεὶ μεμάσασθαι γε πολλοί. μηδὲ σύ γ' αἰδόμενος σῆσι φρεσὶ τὸν μὲν ἀρείω καλλείπειν ⁸ , σὺ δὲ χεῖρον' ὀπάσσειαι ⁹ αἰδοῖ ¹⁰ εἴκων ¹¹ ἔς γενεὴν ὀρόων, μηδ' εἰ βασιλευτέρος ἐστίν. ὡς ἔφατ', ἔδεισεν δὲ περὶ ¹² ξανθῶ Μενελάω.	240
τοῖς δ' αὖτις μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης· ἔει μὲν δὴ ἔταρόν γε κελεύετε μ' αὐτὸν ἐλέσθαι, πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην ¹³ , οὗ πέρι μὲν πρόφρων ¹⁴ κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ ἐν πάντεσσι πόνοισι, φιλεῖ δέ ἐ Παλλὰς Ἀθήνη.	245
τούτου γ' ἐσπομένοιο καὶ ἐκ πυρὸς αἰθομένοιο ¹⁵ ἄμφω νοστήσαιμεν, ἐπεὶ περίοιδε ¹⁶ νοῆσαι ¹⁷ . τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς· Ἵτυδεΐδη, μήτ' ἄρ με μάλ' αἴνεε μήτέ τι νείκει· εἰδόσι γάρ τοι ταῦτα μετ' Ἀργείοις ἀγορεύεις.	250
ἀλλ' ἴομεν· μάλα γὰρ νύξ ἄνεται ¹⁸ , ἐγγύθι δ' ἤως,	

---

¹ θαλπωρῆ	vertrouwen
² θαρσαλέος	onverschrokken, onverschrokken makend
³ <i>lees</i> : ὃ προ τοῦ	de een voor de ander
⁴ <i>sor. gnomicus</i>	herkennen
⁵ βράσσω	beperkter
⁶ λεπτός	gering
⁷ μῆτις	schranderheid
⁸ <i>inf. pro imperativo</i>	
⁹ ὀπάζομαι	met zich meenemen; <i>coni. adh. met korte themavocaal</i>
¹⁰ αἰδῶς ἢ	schroom, respect; <i>Agamemnon is bang dat hij uit respect kiest voor Menelaos</i>
¹¹ εἴκω	wijken, geen gehoorgeven aan
¹² περὶ	bovenmate
¹³ λήθομαι + <i>gen.</i>	vergeten
¹⁴ πρόφρων	van harte
¹⁵ αἴθομαι	branden
¹⁶ περίοιδα	meer dan anderen weten/ervaren zijn
¹⁷ νοέω <i>absoluut</i>	op gedachten komen
¹⁸ ἄνομαι	vorderen

ἄστρα δὲ δὴ προβέβηκε, παροίχωκεν ¹ δὲ πλέων ² νύξ τῶν δύο μοιράων ³ , τριτάτη δ' ἔτι μοῖρα λέλειπται. ὡς εἰπόνθ' ὄπλοισιν ἓνι δεινοῖσιν ἐδύτην. Τυδεΐδῃ μὲν δῶκε μενεπτόλεμος ⁴ Θρασυμήδης	255
φάσγανον ἄμφηκες ⁵ , τὸ δ' ἐόν ⁶ παρὰ νηῖ λέλειπτο. καὶ σάκος· ἀμφὶ δέ οἱ κυνέην ⁷ κεφαλῆφιν ἔθηκε ταυρεῖν ⁸ , ἄφαλόν ⁹ τε καὶ ἄλλοφον ¹⁰ , ἧ τε καταἶτυς ¹¹ κέκληται, ῥύεται δὲ κάρη θαλερῶν ¹² αἰζηῶν ¹³ . Μηριόνης δ' Ὀδυσεΐ διίδου βιὸν ἠδὲ φαρέτρην	260
καὶ ξίφος, ἀμφὶ δέ οἱ κυνέην κεφαλῆφιν ἔθηκε ῥίνοϋ ¹⁴ ποιητὴν· πολέσι δ' ἔντοσθεν ἱμάσιν ¹⁵ ἐντέτατο ¹⁶ στερεῶς ¹⁷ · ἔκτοσθε δὲ λευκοὶ ὀδόντες ἀργιόδοντος ¹⁸ ὑὸς θαμέες ¹⁹ ἔχον ²⁰ ἔνθα καὶ ἔνθα ²¹ εὔ ³ καὶ ἐπισταμένως ²² · μέσση δ' ἐνὶ πῖλος ²³ ἀρήρει ²⁴ . τήν ῥά ποτ' ἐξ Ἐλεῶνος ²⁵ Ἀμύντορος Ὀρμενίδαο ²⁶ ἐξέλετ' Αὐτόλυκος πυκινὸν δόμον ἀντιτορήσας ²⁷ , Σκάνδειαν ²⁸ δ' ἄρα δῶκε Κυθηρίω ²⁹ Ἀμφιδάμαντι· Ἀμφιδάμας δὲ Μόλῳ δῶκε ξεινήϊον ³⁰ εἶναι, αὐτὰρ ὃ Μηριόνη δῶκεν ᾧ παιδί φορῆναι ³¹ .	265
	270

¹ παροίχομαι, *pf.* παροίχωκεν voorbij gaan
² πλέων, *comp. van* πολύς; *later gespecificieerd door twee appositieve genitieven*
³ μοῖρα deel
⁴ μενεπτόλεμος in de strijd standhoudend
⁵ ἄμφηκης aan beide zijden snijdend
⁶ ἐός zijn eigen
⁷ κυνέην helm
⁸ ταύρειος van stierhuid
⁹ ἄφαλός zonder helmbeugel
¹⁰ ἄλλοφος zonder helmbos
¹¹ καταἶτυξ stormhoed
¹² θαλερός krachtig, bloeiend
¹³ αἰζηός volwassen
¹⁴ ῥίνος ἡ huid
¹⁵ ἱμάς, -άντος ὁ riem
¹⁶ ἐντείνω bespannen
¹⁷ στερεῶς stevig
¹⁸ ἀργιόδων met blikkerende tanden
¹⁹ θαμύς talrijk
²⁰ *object*: κυνέην helm
²¹ ἔνθα καὶ ἔνθα aan beide zijden
²² ἐπισταμένως kundig
²³ πῖλος vilt
²⁴ ἀραρίσκω samen voegen; *pf. intr.* ingevoegd zijn
²⁵ Eleoon, een stad in Boiotia
²⁶ *bij* δόμον in het volgende vers
²⁷ ἀντιτορέω binnendringen
²⁸ *acc. van richting*: om het mee te nemen naar Skandeia (stad op Kuthera)
²⁹ Κυθηρίος van Kuthera
³⁰ ξεινήϊον τό gastgeschenk
³¹ φορέω dragen; *hier Aiolische inf.*

δη τότε Ὀδυσσεύς πύκασεν ¹ κάρη ἀμφιτεθειῖσα. τῷ δ' ἐπεὶ οὖν ὄπλοισιν ἔνι δεινοῖσιν ἐδύτην, βάν ρ' ἰέναι, λιπέτην δὲ κατ' αὐτόθι πάντας ἀρίστους. τοῖσι δὲ δεξιὸν ² ἦκεν ἔρωδιόν ³ ἐγγὺς ὁδοῖο Παλλὰς Ἀθηναίη· τοὶ δ' οὐκ ἴδον ὀφθαλμοῖσι	275
νύκτα δι' ὀρφναίην ⁴ , ἀλλὰ κλάξαντος ⁵ ἄκουσαν. χαῖρε δὲ τῷ ὄρνιθ' Ὀδυσσεύς, ἥρᾶτο ⁶ δ' Ἀθήνη· 'κλυθί ⁷ μευ, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, ἢ τέ μοι αἰεὶ ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίστασαι, οὐδέ σε λήθω ⁸ κινύμενος ⁹ · νῦν αὖτε μάλιστα με φίλαι ¹⁰ , Ἀθήνη,	280
δὸς δὲ πάλιν ἐπὶ νῆας ἐὺκλεῖας ¹¹ ἀφικέσθαι ῥέξαντας μέγα ἔργον, ὃ κε Τρώεσσι μελήσῃ. δεύτερος αὖτ' ἥρᾶτο βοήν ἀγαθὸς Διομήδης· 'κέκλυθι νῦν καὶ ἐμεῖο, Διὸς τέκος, Ἀτρυτώνη ¹² · σπεῖτό ¹³ μοι ὡς ὅτε πατρὶ ἄμ' ἔσπεο Τυδεῖ δίω	285
ἔς Θήβας, ὅτε τε πρὸ Ἀχαιῶν ἄγγελος ἦι. τούς δ' ἄρ' ἐπ' Ἀσωπῶ ¹⁴ λίπε χαλκοχίτωνας ¹⁵ Ἀχαιοὺς, αὐτὰρ ὁ μελίχιον μῦθον φέρε Καδμείοισι κεῖσ' ¹⁶ · ἀτὰρ ἄψ ἀπιῶν μάλα μέρμερα ¹⁷ μήσατο ἔργα σὺν σοὶ, δίᾳ θεά, ὅτε οἱ πρόφρασσα ¹⁸ παρέστης.	290
ὡς νῦν μοι ἐθέλουσα παρίσταο καί με φύλασσε. σοὶ δ' αὖ ἐγὼ ῥέξω βοῦν ἦνιν ¹⁹ εὐρυμέτωπον ²⁰ ἀδμήτην ²¹ , ἣν οὖ πω ὑπὸ ζυγὸν ἦγαγεν ἀνήρ· τήν τοι ἐγὼ ῥέξω χρυσὸν κέρασιν ²² περιχεύας ²³ . ὡς ἔφαν ²⁴ εὐχόμενοι, τῶν δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη.	295

¹ πικάζω	bedekken
² δεξιός	van rechts
³ ἔρωδιός	reiger
⁴ ὀρφναῖος	duister
⁵ κλάζω	krijzen
⁶ ἰάρομαι	bidden
⁷ ἔκλυον <i>aor. + gen.</i>	luisteren naar
⁸ λήθω	ontgaan
⁹ κίνυμαι	zich in beweging zetten
¹⁰ φίλαι <i>imperativ. aor. med. van φιλεω</i> : zijn genegenheid tonen	
¹¹ εὐκλεής	met goede naam
¹² Ἀτρυτώνη	dochter van de onvermoeibare
¹³ ἔπομαι, ἔσπομην + <i>dat.</i>	
¹⁴ de Asopos, rivier in Boiotia	
¹⁵ χαλκοχίτων	met bronzen kuras
¹⁶ κεῖσε	daarheen
¹⁷ μέρμερος	geweldig
¹⁸ πρόφρων, πρόφρασσα	bereidwillig
¹⁹ ἦνις	eenjarig
²⁰ εὐρυμέτωπος	met breed voorhoofd
²¹ ἀδμητος	ongetemd
²² κέρας τό	hoorn
²³ περιχέω	gieten om
²⁴ = ἔφασαν	

οἱ δ' ἐπεὶ ἠρήσαντο Διὸς κούρη μέγαλοιο,
βάν ῥ' ἴμεν ὡς τε λέοντε δύω διὰ νύκτα μέλαιναν
ἄμ¹ φόνον, ἄν νέκυας, διὰ² τ' ἔντεα³ καὶ μέλαν αἶμα.
οὐδὲ μὲν οὐδὲ Τρώας ἀγήνορας εἶασεν⁴ Ἐκτωρ
εὐδριν, ἀλλ' ἄμυδις⁵ κικλήσκετο⁶ πάντα ἀρίστους, 300
ὅσοι ἔσαν Τρώων ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες·
τοὺς ὅ γε συγκαλέσας πυκινήν⁷ ἀρτύνετο⁸ βουλήν·
τίς κέν μοι τόδε ἔργον ὑποσχόμενος τελέσειε
δώρω ἔπι⁹ μεγάλῳ; μισθὸς δέ οἱ ἄρκιος¹⁰ ἔσται.
δώσω γὰρ δίφρον τε δύω τ' ἐριαύχενας¹¹ ἵππους 305
οἳ κεν ἄριστοι ἔωσι θοῆς ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν
ὅς τίς κε τλαίη, οἷ τ' αὐτῷ κῦδος ἄροιο¹²,
νηῶν ὠκυπόρων¹³ σχεδὸν ἐλθέμεν, ἔκ τε πυθέσθαι
ἢ φυλάσσονται νῆες θοαὶ ὡς τὸ πάρος περ,
ἧ ἤδη χεῖρεσσιν ὑφ' ἡμετέρησι δαμέντες 310
φύξιν¹⁴ βουλεύουσι μετὰ σφίσιν, οὐδ' ἐθέλουσι
νύκτα φυλασσόμεναι, καμάτῳ ἀδηκότες¹⁵ αἰνῶ·
ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῆ.
ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσι Δόλων Εὐμήδεος υἱὸς
κῆρυκος θεῖοιο¹⁶ πολύχρυσος¹⁷ πολύχαλκος, 315
ὅς δὴ τοι εἶδος¹⁸ μὲν ἔην κακός, ἀλλὰ ποδώκης·
αὐτὰρ ὁ μοῦνος ἔην μετὰ πέντε κασιγνήτησιν.
ὅς ῥα τότε Τρωσὶν τε καὶ Ἐκτορι μῦθον ἔειπεν·
Ἐκτορ, ἔμ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
νηῶν ὠκυπόρων σχεδὸν ἐλθέμεν ἔκ τε πυθέσθαι. 320
ἀλλ' ἄγε μοι τὸ σκῆπτρον ἀνάσχεο¹⁹, καὶ μοι ὁμοσσον²⁰
ἧ μὲν τοὺς ἵππους τε καὶ ἄρματα ποικίλα χαλκῶ
δωσέμεν, οἳ φορέουσιν ἀμύμονα Πηλεΐωνα,

---

¹ = ἀνά + *acc.* (verspreid) door
² διὰ + *acc.* (dwars) door
³ ἔντεα τά wapens
⁴ ἐάω laten
⁵ ἄμυδις bijeen
⁶ κικλήσκομαι oproepen
⁷ πυκινός schrande
⁸ ἀρτύνομαι gereed maken, beramen
⁹ ἔπι + *dat.* in ruil voor
¹⁰ ἄρκιος zeker, verzekerd
¹¹ ἐριαύχην met sterke nek
¹² ἄρνομαι verwerven
¹³ ὠκύπορος de zee snel doorklievend
¹⁴ φύξις ἢ vlucht
¹⁵ ἀδέω tegenzin hebben; *part. pf.* uitgeput
¹⁶ θεῖος goddelijk
¹⁷ πολύχρυσος rijk aan goud
¹⁸ εἶδος τό uiterlijk
¹⁹ ἀνέχομαι omhooghouden
²⁰ ὁμνυμι zweren

σοὶ δ' ἐγὼ οὐχ ἄλιος¹ σκοπὸς² ἔσσομαι οὐδ' ἀπὸ³ δόξης⁴
 τόφρα γὰρ ἐς στρατὸν εἶμι διαμπερὲς ὄφρ' ἂν ἴκωμαι 320
 νῆ' Ἀγαμεμνονέην⁵, ὅθι⁶ που μέλλουσιν ἄριστοι
 βουλὰς βουλεύειν ἢ φευγέμεν ἢ μάχεσθαι.
 ὡς φάθ', ὃ δ' ἐν χερσὶ σκῆπτρον λάβε καὶ οἱ ὄμοσσαν·
 ἴστω⁷ νῦν Ζεὺς αὐτὸς ἐρίγδουπος⁸ πόσις Ἥρης
 μὴ μὲν⁹ τοῖς ἵπποισιν ἀνὴρ ἐποχήσεται¹⁰ ἄλλος 330
 Τρώων, ἀλλὰ σέ φημι διαμπερὲς¹¹ ἀγλαϊεῖσθαι¹².
 ὡς φάτο καὶ ῥ' ἐπίορκον¹³ ἐπώμοσε, τὸν δ' ὀρόθουνεν¹⁴.
 αὐτίκα δ' ἄμφ' ὤμοισιν ἐβάλλετο καμπύλα¹⁵ τόξα,
 ἔσσατο¹⁶ δ' ἔκτοσθεν¹⁷ ῥινὸν¹⁸ πολιοῖο¹⁹ λύκοιο²⁰,
 κρατὶ δ' ἐπὶ κτιδέην²¹ κυνέην, ἔλε δ' ὄξυν ἄκοντα²², 335
 βῆ δ' ἰέναι προτὶ νῆας ἀπὸ στρατοῦ· οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν
 ἐλθὼν ἐκ νηῶν ἅψ' Ἑκτορι μῦθον ἀποίσειν²³.
 ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν κάλλιφ'²⁴ ὄμιλον²⁵,
 βῆ ῥ' ἀν' ὁδὸν μεμαῶς²⁶· τὸν δὲ φράσατο²⁷ προσιόντα
 διογενῆς Ὀδυσσεύς, Διομήδεα δὲ προσέειπεν· 340
 'οὐτός τις, Διόμηδες, ἀπὸ στρατοῦ ἔρχεται ἀνήρ,
 οὐκ οἶδ' ἢ νήεσσιν ἐπίσκοπος ἡμετέρησιν,
 ἦ τίνα συλήσων²⁸ νεκύων κατατεθνηῶτων.

---

¹ ἄλιος	vergeefs
² σκοπὸς	verspieder
³ ἀπὸ + <i>gen.</i>	weg van, in strijd met
⁴ δόξα	verwachting
⁵ Ἀγαμεμνονέος	van Agamemnon; <i>adi. pro genitivo</i>
⁶ ὅθι	waar
⁷ <i>imperativus 3^e sg. van οἶδα</i>	
⁸ ἐρίγδουπος	luid dreunend
⁹ μὴ μὲν <i>futurum</i> zeker niet; <i>geeft een verzekerd karakter aan het futurum</i>	
¹⁰ ἐποχέομαι + <i>dat.</i>	rijden op
¹¹ διαμπερὲς	ononderbroken
¹² ἀγλαίζομαι	pronken
¹³ ἐπίορκον τό	meineed
¹⁴ ὀροθύνω	aanmoedigen
¹⁵ καμπύλος	gebogen
¹⁶ ἔννυμαι	aantrekken
¹⁷ ἔκτοσθεν	aan de buitenkant; <i>als omhulling</i>
¹⁸ ῥινός	huid, vacht
¹⁹ πολιός	grijs
²⁰ λύκος	wolf
²¹ κτίδεος	van martervel
²² ἄκων ὀ	speer
²³ ἀποφέρω	rapporteren
²⁴ = κατέλιπε: <i>synkopè en assimilatie</i>	
²⁵ ὄμιλος	menigte
²⁶ μεμαῶς	vol vuur
²⁷ φράζομαι	bemerken
²⁸ συλάω	beroven

<p> ἀλλ' ἔωμέν μιν πρῶτα παρεξελθεῖν¹ πεδίοιο² τυτθόν³· ἔπειτα δέ κ' αὐτὸν ἐπαΐξαντες⁴ ἔλοιμεν καρπαλίμως· εἰ δ' ἄμμε παραφθαίησι⁵ πόδεσσι, αἰεὶ μιν ἐπὶ νῆας ἀπὸ στρατόφι⁶ προτιειλεῖν⁷ ἔγχει⁸ ἐπαΐσων, μή πως προτὶ ἄστυ ἀλύξη⁹. ὥς ἄρα φωνήσαντε παρέξ¹⁰ ὁδοῦ ἐν νεκύεσσι κλινθήτην¹¹. ὃ δ' ἄρ' ὤκα¹² παρέδραμεν¹³ ἀφραδίησιν¹⁴. ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἀπέην ὄσσόν τ' ἐπὶ¹⁵ οὔρα¹⁶ πέλονται ἡμιόνων -αὶ γάρ τε βοῶν προφερέστερα¹⁷ εἰσιν ἐλκέμεναι νειοῖο¹⁸ βαθείης πηκτόν¹⁹ ἄροτρον²⁰- τῷ μὲν ἐπεδραμέτην, ὃ δ' ἄρ' ἔστη δοῦπον²¹ ἀκούσας. ἔλπετο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀποστρέψοντας²² ἐταίρους ἐκ Τρώων ἰέναι πάλιν Ἔκτορος ὀτρύναντος. ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἄπεσαν δουρηνεκές²³ ἢ καὶ²⁴ ἔλασσον, γνῶ ῥ' ἄνδρας δηΐους, λαιψηρὰ²⁵ δὲ γούνατ' ἐνώμα²⁶ φευγέμεναι· τοὶ δ' αἶψα διώκειν ὀρμήθησαν²⁷. ὥς δ' ὅτε καρχαρόδοντε²⁸ δὺς κύνε εἰδότε²⁹ θήρης³⁰ </p>	<p>345</p> <p>350</p> <p>355</p> <p>360</p>
---	---

---

¹ παρεξέρχομαι	passeren
² πεδίοιο <i>gen. loci</i>	door de vlakte
³ τυτθόν	een beetje
⁴ ἐπαΐσσω	afsnellen op
⁵ παραφθάνω	voorkomen
⁶ στρατόφι = στρατοῦ	
⁷ προτιειλέω	dringen naar; <i>inf. pro imperativo</i>
⁸ ἔγχος τό	speer
⁹ ἀλύσκω	ontkomen
¹⁰ παρέξ + <i>gen.</i>	naast
¹¹ κλίνομαι	zich leggen
¹² ὤκα	snel
¹³ παρατρέχω	voorbij rennen
¹⁴ ἀφραδίη	onbezonnenheid
¹⁵ <i>postpositie met accent toch op laatste lettergreep door het ervoor staande τ'</i>	
¹⁶ οὔρον τό	wat muilieren in de ochtend ploegen
¹⁷ προφερέης	uitstekend
¹⁸ νειός	akker
¹⁹ πηκτός	stevig gemaakt
²⁰ ἄροτρος	ploeg
²¹ δοῦπος	gedreun
²² ἀποστρέφω	laten terugkeren
²³ δουρηνεκές	een speerworp ver
²⁴ καὶ + <i>comparativus</i>	nog
²⁵ λαιψηρός	snel
²⁶ νωμάω	reppen
²⁷ ὀρμάομαι	zich gereed maken
²⁸ καρχαρόδων	met scherpe tanden
²⁹ οἶδα + <i>gen.</i>	ervaren zijn in
³⁰ θήρη	jacht

ἢ κεμάδ¹ ἢ λαγών² ἐπείγετον³ ἐμμενές αἰεὶ⁴
 χῶρον ἀν' ὑλήενθ⁵, ὃ δέ τε προθέησι⁶ μεμηκώς⁷,
 ὡς τὸν Τυδεΐδης ἠδ' ὃ πτολίπορθος Ὀδυσσεὺς
 λαοῦ ἀποτμήξαντε⁸ διώκετον ἐμμενές αἰεὶ.
 ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλε μιγήσεσθαι φυλάκεσσι 365
 φεύγων ἐς νῆας, τότε δὴ μένος⁹ ἔμβαλ' Ἀθήνη
 Τυδεΐδη, ἵνα μὴ τις Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
 φθαίῃ ἐπευξάμενος¹⁰ βαλέειν, ὃ δὲ δεύτερος ἔλθοι.
 δουρὶ δ' ἐπαῖσσων προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
 'ἦέ μὲν' ἦέ σε δουρὶ κικήσομαι, οὐδέ σε φημι 370
 δηρὸν¹¹ ἐμῆς ἀπὸ χειρὸς ἀλύξειν¹² αἰπὺν¹³ ὄλεθρον¹⁴.'
 ἦ¹⁵ ῥα καὶ ἔγχος ἀφῆκεν, ἐκῶν¹⁶ δ' ἡμάρτανε φωτός¹⁷.
 δεξιτερὸν δ' ὑπὲρ ὦμον¹⁸ ἐΰξου¹⁹ δουρὸς ἀκωκῆ²⁰
 ἐν γαίῃ ἐπάγη²¹. ὃ δ' ἄρ' ἔστη τάρβησέν²² τε
 βαμβαίνων²³. ἄραβος²⁴ δὲ διὰ στόμα γίνετ' ὀδόντων· 375
 χλωρός²⁵ ὑπαί²⁶ δείους²⁷. τῷ δ' ἀσθμαίνοντε²⁸ κικήτην²⁹,
 χειρῶν δ' ἀψάσθην³⁰. ὃ δὲ δακρύσας ἔπος ηἴδα·

¹ κεμάς, -άδος	ree
² λαγῶς	haas
³ ἐπείγω	in het nauw brengen, vervolgen
⁴ ἐμμενές αἰεὶ	altijd door
⁵ ὑλήεις	bosrijk
⁶ προθέω	vooruitrennen
⁷ μεμηκώς	kermend
⁸ ἀποτμήγω + <i>gen.</i>	afsnijden van
⁹ μένος τό	kracht
¹⁰ ἐπεύχομαι	zich erop beroemen
¹¹ δηρὸν	lang
¹² ἀλύσκω	ontkomen
¹³ αἰπύς	steil, vreselijk
¹⁴ ὄλεθρος	verderf
¹⁵ ἦμι	spreken
¹⁶ ἐκῶν	met opzet
¹⁷ φώς	man
¹⁸ ὦμος	schouder
¹⁹ ἐΰξοος	goed geschaafd
²⁰ ἀκωκῆ	punt
²¹ πῆγνυμι	vasthechten
²² τάρβέω	bang zijn
²³ βαμβαίνω	waggelen
²⁴ ἄραβος	geknars
²⁵ χλωρός	bleek
²⁶ = ὑπό	
²⁷ δέος τό	vrees
²⁸ ἀσθμαίνω	hijgen
²⁹ κικήνω	treffen, achterhalen
³⁰ ἄπτομαι + <i>gen.</i>	aanraken

'ζωγρεῖτ'¹, αὐτὰρ² ἐγὼν ἐμὲ λύσομαι³· ἔστι γὰρ ἔνδον⁴
 χαλκός τε χρυσός τε πολύκμητός⁵ τε σίδηρος,
 τῶν κ' ὑμῖν χαρίσαιτο⁶ πατὴρ ἀπερείσι⁷ ἄποινα⁸ 380
 εἴ κεν ἐμὲ ζῶν πεπύθοιτ' ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 'θάρσει, μηδέ τί τοι θάνατος καταθύμιος⁹ ἔστω.
 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἶπε καὶ ἀτρεκέως¹⁰ κατάλεξον·
 πῆ¹¹ δὴ οὕτως ἐπὶ νῆας ἀπὸ στρατοῦ ἔρχεαι οἷος 385
 νύκτα δι' ὄρφναίην, ὅτε θ' εὐδουσι βροτοὶ ἄλλοι;
 ἢ τίνα συλήσων νεκῶν κατατεθνηώτων;
 ἢ σ' Ἔκτωρ προέηκε διασκοπιᾶσθαι¹² ἕκαστα
 νῆας ἔπι γλαφυράς¹³; ἢ σ' αὐτὸν θυμὸς ἀνήκε¹⁴·'
 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Δόλων, ὑπὸ δ' ἔτρεμε¹⁵ γυῖα· 390
 'πολλῆσίν μ' ἄτησι¹⁶ παρέκ¹⁷ νόον ἤγαγεν Ἔκτωρ,
 ὅς μοι Πηλεΐωνος ἀγαυοῦ μώνυχας ἵππους
 δωσέμεναι κατένευσε¹⁸ καὶ ἄρματα ποικίλα χαλκῶ,
 ἠνώγει δέ μ' ἰόντα θοὴν¹⁹ διὰ νύκτα μέλαιναν 395
 ἀνδρῶν δυσμενέων σχεδὸν²⁰ ἐλθέμεν, ἕκ τε πυθέσθαι
 ἢ ἐφυλάσσονται νῆες θοαὶ ὡς τὸ πάρος περ,
 ἢ ἤδη χεῖρεσσιν ὑφ' ἡμετέρησι δαμέντες
 φύξιν βουλεύουσι μετὰ σφίσιν, οὐδ' ἐθέλουσι
 νύκτα φυλασσέμεναι, καμάτῳ ἀδηκότες αἰνῶ.
 τὸν δ' ἐπιμειδίσας²¹ προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 400
 'ἢ ῥά νύ τοι μεγάλων δώρων ἐπεμαίετο²² θυμὸς
 ἵππων Αἰακίδαο δαΐφρωνος²³· οἱ δ' ἀλεγεινοὶ²⁴

¹ ζωγρέω	levend gevangen nemen
² αὐτὰρ	en dan
³ λύσομαι	zich vrijkopen
⁴ ἔνδον	thuis
⁵ πολύκμητος	met veel moeite vervaardigd
⁶ χαρίζομαι	graag geven
⁷ ἀπερείσιος	onmetelijk
⁸ ἄποινα τά	losgeld
⁹ καταθύμιος	in het hart, in gedachte zijn
¹⁰ ἀτρεκέως	onomwonden
¹¹ πῆ	waarheen
¹² διασκοπιᾶομαι	verspieden
¹³ γλαφυρός	hol
¹⁴ ἀνήμι	ertoe aanzetten
¹⁵ τρέμω	trillen
¹⁶ ἄτη	verbijstering, misleiding
¹⁷ παρέκ + acc.	voorbij aan
¹⁸ κατανεύω	toeknikken
¹⁹ θοός	snel invallend
²⁰ gen. + σχεδόν	dichtbij
²¹ ἐπιμειδάω	ergens bij glimlachen
²² ἐπιμαίομαι + gen.	verlangen naar
²³ δαΐφρων	kloekmoedig
²⁴ ἀλεγεινός	lastig

ἀνδράσι γε θνητοῖσι δαμήμεναι ἢ δ' ὀχέεσθαι¹
 ἄλλω γ' ἢ Ἀχιλῆϊ, τὸν ἀθανάτη τέκε μήτηρ.
 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπέ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον· 405
 ποῦ νῦν δεῦρο κίων² λίπες Ἴκτορα ποιμένα λαῶν;
 ποῦ δέ οἱ ἔντεα κεῖται ἀρήϊα³, ποῦ δέ οἱ ἵπποι;
 πῶς δαί⁴ τῶν ἄλλων Τρώων φυλακαὶ τε καὶ εὐναί⁵;
 ἄσσή τε μητιόωσι⁶ μετὰ σφίσι, ἢ μεμάασιν⁷
 αὔθι μένειν παρὰ νηυσὶν ἀπόπροθεν⁸, ἦε πόλινδὲ 410
 ἄψ ἀναχωρήσουσιν, ἐπεὶ δαμάσαντό γ' Ἀχαιοῦς.
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε Δόλων Εὐμήδεος υἱός·
 'τοὶ γὰρ ἐγὼ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω.
 Ἴκτωρ μὲν μετὰ τοῖσιν, ὅσοι βουληφόροι εἰσὶ,
 βουλάς βουλεύει θεῖου⁹ παρὰ σήματι¹⁰ Ἴλου¹¹ 415
 νόσφιν ἀπὸ φλοῖσβου¹². φυλακὰς δ' ἄς εἴρῃαι¹³, ἦρω, ...¹⁴
 οὐ τις κεκριμένη¹⁵ ῥύεται στρατὸν οὐδὲ φυλάσσει.
 ὅσοι μὲν Τρώων πυρὸς ἐσχάραι¹⁶, οἷσιν ἀνάγκη,
 οἳ δ' ἐγρηγόρθασιν¹⁷ φυλασσέμεναί τε κέλονται¹⁸
 ἀλλήλοισ· ἀτὰρ αὖτε πολύκλητοι¹⁹ ἐπίκουροι 420
 εὔδουσι· Τρωσὶν γὰρ ἐπιτραπέουσι²⁰ φυλάσσειν·
 οὐ γὰρ σφιν παῖδες σχεδὸν εἶαται οὐδὲ γυναῖκες·
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 'πῶς γὰρ νῦν Τρώεσσι μεμιγμένοι ἵπποδάμοισιν
 εὔδουσ' ἢ ἀπάνευθε²¹; δειπέ²² μοι ὄφρα δαείω²³·' 425
 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Δόλων Εὐμήδεος υἱός·
 'τοὶ γὰρ ἐγὼ καὶ ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω.

---

¹ ὀχέομαι rijden
² κίω gaan
³ ἀρήϊος krijgs-
⁴ δαί; dan?
⁵ εὐνή bed, ligplaats
⁶ μητιάω beramen
⁷ μέμονα verlangen
⁸ ἀπόπροθεν ver (van de stad)
⁹ θεῖος goddelijk
¹⁰ σῆμα τό teken, grafteken
¹¹ *Ilos was de zoon van Tros, de vader van Laomedon, broer van Ganymedes en Assarakos.*
¹² φλοῖσβος branding
¹³ εἴρομαι vragen naar
¹⁴ *anakolouth*
¹⁵ κεκριμένος uitgelezen (wacht)
¹⁶ ἐσχάρη wachtvuur
¹⁷ ἐγρηγόρθασιν pf. van ἐγείρομαι
¹⁸ κέλομαι beveln
¹⁹ πολύκλητος uit veel oorden/in menigte geroepen
²⁰ ἐπιτραπέω overlaten aan
²¹ ἀπάνευθε apart
²² δειῖπον duidelijk /in detail zeggen
²³ ΔΑ-, aor. ἐδάην leren kennen; *hier coni.*

πρὸς ¹ μὲν ἀλὸς ² Κἄρες καὶ Παῖονες ἀγκυλότοξοι ³ καὶ Λέλεγες καὶ Καύκωνες δῖοί τε Πελαγοί, πρὸς Θύμβρης δ' ἔλαχον ⁴ Λύκιοι Μυσοὶ τ' ἀγέρωχοι ⁵ καὶ Φρύγες ἵππομαχοὶ καὶ Μήονες ἵπποκορυσταί ⁶ . ἀλλὰ τί ἦ ⁷ ἐμὲ ταῦτα διεξερέεσθε ἕκαστα; εἰ γὰρ δὴ μέματον Τρώων καταδῦναι ⁸ ὄμιλον, Θρήϊκες οἷδ' ἀπάνευθε νεήλυδες ⁹ ἔσχατοι ¹⁰ ἄλλων· ἐν δέ σφιν Ῥῆσος βασιλεὺς πάϊς Ἰϊονῆος. τοῦ δὴ καλλίστους ἵππους ἴδον ἠδὲ μεγίστους· λευκότεροι ¹¹ χιόνος ¹² , θείειν ¹³ δ' ἀνέμοισιν ὁμοῖοι· ἄρμα δὲ οἱ χρυσῶ τε καὶ ἀργύρῳ εὔῃ ἥσκηται ¹⁴ · τεύχεα δὲ χρύσεια πελώρια ¹⁵ θαῦμα ¹⁶ ἰδέσθαι ἦλυθ' ¹⁷ ἔχων· τὰ μὲν οὔ τι καταθνητοῖσιν ἔοικεν ¹⁸ ἄνδρεσσιν φορέειν, ἀλλ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν. ἀλλ' ἐμὲ μὲν νῦν νηυσὶ πελάσσετον ¹⁹ ὠκυπόροισιν, ἠέ με δῆσαντες ²⁰ λίπετ' αὐτόθι νηλέτ ²¹ δεσμῶ, ὄφρα κεν ἔλθῃτον καὶ πειρηθῆτον ²² ἐμεῖο ἠέ κατ' αἴσαν ἔειπον ἐν ὑμῖν, ἦε καὶ οὐκί·' τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ²³ ἰδὼν προσέφη κρατερὸς Διομήδης· 'μή δή μοι φύξιν γε, Δόλων, ἐμβάλλω ²⁴ θυμῶ· ἐσθλά περ ἀγγείλας, ἐπεὶ ἴκειο χεῖρας ἐς ἀμάς ²⁵ . εἰ μὲν γάρ κέ σε νῦν ἀπολύσομεν ²⁶ ἠέ μεθῶμεν ²⁷ , ἦ τε καὶ ὕστερον εἴσθα θαῶς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν	430
	435
	440
	445
	450

¹ πρὸς + <i>gen.</i>	van/aan de kant van
² ἄλς	zee
³ ἀγκυλότοξος	met gekromde boog
⁴ λαγχάνω	aangewezen worden
⁵ ἀγέρωχος	zeer gevierd
⁶ ἵπποκορυστής	met paardenharen helmbos
⁷ τί ἦ	waarom dan
⁸ καταδύομαι	binnengaan
⁹ νέηλυς	pas aangekomen
¹⁰ ἔσχατος	uiterst, verst
¹¹ <i>uitroep van bewondering in de nominativus</i>	
¹² χιών ἢ	sneeuw
¹³ θείω	rennen
¹⁴ ἀσκέω	zorgvuldig bewerken
¹⁵ πελώριος	reusachtig
¹⁶ θαῦμα <i>epexegetische inf.</i> een wonder om te	
¹⁷ <i>aor. van ἔρχομαι</i>	
¹⁸ ἔοικεν + <i>dat.</i>	het past iemand
¹⁹ πελάζω	doen naderen; <i>dualis 2^e coni. adh. met korte themavocaal</i>
²⁰ δέω	vastbinden
²¹ νηλής	medogeloos
²² πειράομαι + <i>gen.</i>	op de proef stellen (of ik de waarheid heb verteld)
²³ ὑπόδρα	dreigend
²⁴ ἐμβάλλομαι	overwegen
²⁵ ἀμός	ons
²⁶ <i>coni. aor. korte themavocaal</i>	
²⁷ μεθήμι	laten gaan

ἡ δὲ διοπτρεύων¹ ἢ ἐναντίβιον² πολεμίζων³
 εἰ δέ κ' ἐμῆς ὑπὸ χερσὶ δαμείς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσης,
 οὐκέτ' ἔπειτα σὺ πῆμά⁴ ποτ' ἔσσειαι Ἀργείοισιν.
 ἦ, καὶ ὃ μὲν μιν ἔμελλε⁵ γενείου⁶ χειρὶ παχείῃ
 ἀψάμενος λίσσεσθαι, ὃ δ' αὐχένα⁷ μέσσον ἔλασσε
 φασγάνῳ αἴξας, ἀπὸ δ' ἄμφω κέρσε⁸ τένοντε⁹
 φθειγγομένου δ' ἄρα τοῦ γε κάρη κονίησιν¹⁰ ἐμίχθη.
 τοῦ δ' ἀπὸ μὲν κτιδέην¹¹ κυνέην κεφαλῆφιν ἔλοντο
 καὶ λυκέην¹² καὶ τόξα παλίντονα¹³ καὶ δόρυ μακρόν·
 καὶ τὰ γ' Ἀθηναίῃ ληϊτίδι¹⁴ δῖος Ὀδυσσεὺς
 ὑψόσ' ἀνέσχεθε¹⁵ χειρὶ καὶ εὐχόμενος ἔπος ἠΐδα·
 'χαῖρε, θεᾶ, τοῖσδεσσι· σὲ γὰρ πρώτην ἐν Ὀλύμπῳ
 πάντων ἀθανάτων ἐπιδωσόμεθ'· ἀλλὰ καὶ αὖτις
 πέμψον¹⁶ ἐπὶ Θρηκῶν ἀνδρῶν ἵππους τε καὶ εὐνάς·
 ὡς ἄρ' ἐφώνησεν, καὶ ἀπὸ ἔθεν¹⁷ ὑψόσ' αἰείρας
 θῆκεν ἀνά μυρίκην¹⁸· δέελον¹⁹ δ' ἐπὶ σῆμά τ' ἔθηκε
 συμμάρψας²⁰ δόνακας²¹ μυρίκης τ' ἐριθηλέας²² ὄζους²³,
 μὴ λάθοι²⁴ αὖτις ἰόντε θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν.
 τῷ δὲ βάτην προτέρῳ διὰ τ' ἔντεα καὶ μέλαν αἶμα,
 αἶψα δ' ἐπὶ Θρηκῶν ἀνδρῶν τέλος²⁵ ἴξον²⁶ ἰόντες.
 οἱ δ' εὔδον καμάτῳ ἀδηκότες²⁷, ἔντεα δέ σφιν
 καλὰ παρ' αὐτοῖσι χθονὶ κέκλιτο²⁸ εὖ κατὰ κόσμον

¹ διοπτρεύω	verspieden
² ἐναντίβιον	aanvallend, tegenweer biedend
³ πολεμίζω	strijden
⁴ πῆμα τό	(bron van) leed
⁵ μέλλω	op het punt staan, van plan zijn
⁶ γένειον τό	kin
⁷ αὐχὴν	hals
⁸ κείρω	doorsnijden
⁹ τένων	pees
¹⁰ κονίη	stof
¹¹ κτιδέος	van martervel
¹² λυκέη	wolfsvel
¹³ παλίντονος	terugverend
¹⁴ ληϊτίς	maakster/schenkster van buit
¹⁵ ἀνέχω	omhoog houden
¹⁶ πέμπω	geleiden; <i>obj.</i> ons
¹⁷ = οὔ	
¹⁸ μυρίκη	tamarisk
¹⁹ δέελος	goed zichtbaar
²⁰ συμμάρπτω	bijeen grijpen
²¹ δόνακες οἱ	rietbos
²² ἐριθηλής	weelderig bloeiend
²³ ὄζος	tak
²⁴ ληθω	ontgaan
²⁵ τέλος τό	afdeling
²⁶ <i>asor. mixtus</i>	
²⁷ ἀδηκότες <i>pl.</i>	uitgeput
²⁸ κλίνω	doen leunen

τριστοιχί¹· παρὰ δέ σφιν ἐκάστῳ δίζυγες ἵπποι².
 Ῥῆσος δ' ἐν μέσῳ εὔδε, παρ' αὐτῶ δ' ὠκέες ἵπποι
 ἐξ ἐπιδιφριάδος³ πυμάτης⁴ ἱμάσι⁵ δέδεντο. 475
 τὸν δ' Ὀδυσσεὺς προπάροιθεν⁶ ἰδὼν Διομήδεϊ δεῖξεν·
 'οὔτός τοι, Διόμηδες, ἀνήρ, οὔτοι δέ τοι ἵπποι,
 οὓς νῶϊν πίφασκε⁷ Δόλων ὃν ἐπέφνομεν⁸ ἡμεῖς.
 ἀλλ' ἄγε δὴ πρόφερε κρατερόν μένος· οὐδέ τί σε χρὴ
 ἐστάμεναι μέλεον⁹ σὺν τεύχεσιν, ἀλλὰ λυ' ἵππους· 480
 ἢ ἐσύ γ' ἄνδρας ἔναιρε¹⁰, μελήσουσιν δ' ἐμοὶ ἵπποι.'
 ὣς φάτο, τῷ δ' ἔμπνευσε¹¹ μένος γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 κτεῖνε δ' ἐπιστροφάδην¹²· τῶν δὲ στόνος¹³ ὄρνυτ' ἀεικῆς¹⁴
 ἄορι¹⁵ θεινομένων¹⁶, ἐρυθαίνετο¹⁷ δ' αἶματι γαῖα.
 ὣς δὲ λέων μήλοισιν ἀσημάντοισιν¹⁸ ἐπελθὼν 485
 αἴγεσιν¹⁹ ἢ οἴεσσι κακὰ φρονέων ἐνορούση²⁰,
 ὣς μὲν Θρηϊκῆς ἄνδρας ἐπώχετο Τυδέος υἱὸς
 ὄφρα²¹ δυώδεκ' ἔπεφνε· ἀτὰρ πολύμητις Ὀδυσσεὺς
 ὃν τινα Τυδεΐδης ἄορι πλήξειε²² παραστάς
 τὸν δ' Ὀδυσσεὺς μετόπισθε²³ λαβῶν ποδὸς²⁴ ἐξερύσασκε²⁵, 490
 τὰ φρονέων κατὰ θυμὸν ὅπως καλλιτρίχες ἵπποι
 ῥεῖα²⁶ διέλθοιεν μηδὲ τρομεοίατο²⁷ θυμῷ
 νεκροῖς ἀμβαίνοντες²⁸· ἀήθεσσαν²⁹ γὰρ ἔτ' αὐτῶν.

¹ τριστοιχί	in drie rijen
² δίζυγες ἵπποι	een tweespan paarden
³ ἐπιδιφριάδος	wagenwand
⁴ πυμάτος	achterst, uiterst; <i>praedicatief</i> : de rand van
⁵ ἱμάς, -άντος	riem
⁶ προπάροιθεν	het eerst, vantevoren
⁷ πίφασκω	mededelen
⁸ ΦΕΝ-, <i>asr.</i> ἔπεφνον	doden
⁹ μέλεον	zomaar
¹⁰ ἐναίρω	doden
¹¹ ἐμπνέω	inblazen
¹² ἐπιστροφάδην	zich naar alle kanten wendend
¹³ στόνος	gesteun
¹⁴ ἀεικῆς	afschuwelijk
¹⁵ ἄορ τό	zwaard
¹⁶ θείνω	doden
¹⁷ ἐρυθαίνω	rood kleuren
¹⁸ ἀσήμαντος	onbewaakt
¹⁹ αἶξ	geit
²⁰ ἐνορούω + <i>dat.</i>	springen op
²¹ ὄφρα + <i>ind.</i> met niet beoogd doel: totdat	
²² πλήττω	slaan
²³ μετόπισθε	van achteren
²⁴ <i>gen. partitivus</i> : bij	
²⁵ ἐξερύω	wegtrekken
²⁶ ῥεῖα <i>adv.</i>	gemakkelijk
²⁷ τρομέω/τρομέομαι	trillen; <i>opt 3^e. pl. met gevocaliseerde nu</i>
²⁸ ἀναβαίνω + <i>dat.</i>	stappen over
²⁹ ἀηθέσσω + <i>gen.</i>	niet gewoon zijn

<p>ἀλλ' ὅτε δὴ βασιλῆα κικήσατο Τυδέος υἱός, τὸν τρισκαιδέκατον μελιθεῖα¹ θυμὸν ἀπηύρα² ἀσθμαίνοντα³· κακὸν γὰρ ὄναρ⁴ κεφαλῆφιν⁵ ἐπέστη⁶ τὴν νύκτ' Οἰνεΐδαο⁷ πάϊς διὰ μῆτιν Ἀθήνης. τόφρα δ' ἄρ' ὃ τλήμων Ὀδυσσεὺς λυέ μώνυχας ἵππους, σὺν δ' ἤειρεν⁸ ἱμάσι καὶ ἐξήλαυεν ὀμίλου τόξω ἐπιπλήσων⁹, ἐπεὶ οὐ μάστιγα¹⁰ φαεινὴν ποικίλου ἐκ δίφροιο νοήσατο¹¹ χερσὶν ἐλέσθαι· ροίζησεν¹² δ' ἄρα πιφαύσκων¹³ Διομήδεϊ δίω. αὐτὰρ ὃ μερμήριζε μένων ὃ τι κύντατον¹⁴ ἔρδοι, ἢ ὃ γε δίφρον ἐλών, ὅθι ποικίλα τεύχε' ἔκειτο, ῥυμοῦ¹⁵ ἐξερούοι ἢ ἐκφέροι¹⁶ ὑψόσ' ἀείρας, ἢ ἔτι τῶν πλεόνων Θρηγκῶν ἀπὸ θυμὸν ἔλοιτο. εἶος¹⁷ ὃ ταῦθ' ὤρμαινε¹⁸ κατὰ φρένα, τόφρα δ' Ἀθήνη ἐγγύθεν ἰσταμένη προσέφη Διομήδεα δῖον· 'νόστου δὴ μνήσαι, μεγαθύμου Τυδέος υἱέ, νῆας ἔπι γλαφυράς, μὴ καὶ πεφοβημένος¹⁹ ἔλθῃς· μή πού τις καὶ Τρῶας ἐγείρησιν θεὸς ἄλλος·' ὥς φάθ', ὃ δὲ ξυνέηκε²⁰ θεῶς ὄπα²¹ φωνησάσης, καρπαλίμως δ' ἵππων ἐπεβήσετο· κόψε²² δ' Ὀδυσσεὺς τόξω· τοὶ δ' ἐπέτοντο θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν. οὐδ' ἀλαοσκοπιήν²³ εἶχ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων ὥς ἴδ' ²⁴ Ἀθηναίην μετὰ Τυδέος υἱὸν ἔπουσαν²⁵.</p>	<p>495</p> <p>500</p> <p>505</p> <p>510</p> <p>515</p>
---	--

¹ μελιθεῖα honingzoet

² ἀπηύρων + 2 acc. iem. iets afpakken

³ ἀσθμαίνω hijgen

⁴ ὄναρ τό droom

⁵ *instrumentalis ipn dat.*

⁶ ἐφίσταμαι gaan staan bij

⁷ *Diomedes is Oineus' kleinzoon.*

⁸ συνάειρω koppelen

⁹ ἐπιπλήσσω slaan

¹⁰ μάστιξ ἢ zweep

¹¹ νοέομαι op de gedachte komen

¹² ροιζέω fluiten

¹³ πιφαύσκω zeggen, een teken geven

¹⁴ κύντατος vermetelst

¹⁵ ῥυμός disselboom; *gen. part.*

¹⁶ *Grammaticaal gezien zou δίφρον uit vs.504 het object moeten zijn; maar het is niet logisch op de vlucht een wagenbak omhoog te tillen; echter uit de bijzin in 504 blijkt, dat het om de wapens in die bak gaat en dus is het inhoudelijk gezien logischer dat de wapens het object vormen.*

¹⁷ εἶος zolang als

¹⁸ ὀρμαίνω overwegen

¹⁹ φοβέω op de vlucht jagen

²⁰ συνίημι luisteren naar

²¹ ὄψ stem

²² κόπτω slaan

²³ ἀλαοσκοπιή blindemansuitkijk

²⁴ = εἶδε

²⁵ ἔπω μετὰ + acc. afgaan op

τῆ κοτέων¹ Τρώων κατεδύσετο πουλὺν ὄμιλον,
 ὤρσεν δὲ Θρηκῶν βουληφόρον Ἴπποκόωντα
 Ῥήσου² ἀνεψιὸν³ ἐσθλόν· ὃ δ' ἐξ ὕπνου ἀνορούσας
 ὡς ἶδε χῶρον ἐρῆμον⁴, ὅθ' ἔστασαν ὠκέες ἵπποι, 520
 ἀνδράς τ' ἀσπαίροντας⁵ ἐν ἀργαλέησι φονῆσιν,
 ὤμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα φίλον τ' ὀνόμηνεν⁶ ἐταῖρον.
 Τρώων δὲ κλαγγή⁷ τε καὶ ἄσπετος ὤρτο κυδοιμὸς⁸
 θυνόντων⁹ ἄμυδις¹⁰. θηεῦντο¹¹ δὲ μέρμερα ἔργα
 ὅσσοι ἄνδρες ῥέξαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας. 525
 οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἴκανον ὄθι σκοπὸν Ἴκτορος ἔκταν¹²,
 ἔνθ' Ὀδυσσεὺς μὲν ἔρυξε¹³ Διὶ φίλος ὠκέας ἵππους,
 Τυδεΐδης δὲ χαμᾶζε¹⁴ θορῶν ἔναρα¹⁵ βροτόεντα
 ἐν χεῖρεσσ' Ὀδυσῆϊ τίθει, ἐπεβήσετο δ' ἵππων·
 μαστίξεν¹⁶ δ' ἵππους, τῷ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην 530
 νῆας ἐπιγλαφυράς· τῆ¹⁷ γὰρ φίλον ἔπλετο θυμῷ.
 Νέστωρ δὲ πρῶτος κτύπον ἄϊε¹⁸ φώνησέν τε·
 ὦ φίλοι Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
 ψεύσομαι¹⁹, ἧ ἔτυμον²⁰ ἐρέω; κέλεται δέ με θυμός.
 ἵππων μ' ὠκυπόδων ἀμφὶ κτύπος οὐατα²¹ βάλλει. 535
 αἶ γὰρ²² δὴ Ὀδυσσεὺς τε καὶ ὁ κρατερός Διομήδης
 ὦδ' ἄφαρ²³ ἐκ Τρώων ἐλασαίατο μώνυχας ἵππους·
 ἀλλ' αἰνῶς δεῖδοικα κατὰ φρένα μή τι πάθωσιν
 Ἀργείων οἱ ἄριστοι ὑπὸ Τρώων ὀρυμαγδοῦ²⁴.
 οὐ πᾶν εἶρητο ἔπος ὅτ' ἄρ' ἦλυθον αὐτοί. 540
 καὶ ῥ' οἱ μὲν κατέβησαν ἐπὶ χθόνα, τοὶ δὲ χαρέντες

¹ κοτέω + *dat.* wrok koesteren tegen
² *Rhesos was koning van de Thraciërs, bondgenoot van de Trojanen.*
³ ἀνεψιός neef
⁴ ἐρῆμος verlaten
⁵ ἀσπαίρω spartelen, zieldogen
⁶ ὀνομαίνω noemen
⁷ κλαγγή geschreeuw
⁸ κυδοιμός paniek
⁹ θύνω rennen
¹⁰ ἄμυδις tezamen
¹¹ θηέομαι met bewondering gadeslaan
¹² κτείνω, *wortelaor.* ἔκταν
¹³ ἐρύκω tegen-, inhouden
¹⁴ χαμᾶζε op de grond
¹⁵ ἔναρα τά wapenbuit
¹⁶ μαστίζω zwepen
¹⁷ τῆ (πέτεσθαι) daarheen
¹⁸ αἶω horen
¹⁹ ψεύδομαι liegen
²⁰ ἔτυμον de waarheid
²¹ οὐς τό oor
²² αἶ γὰρ och; + *opt. leidt een wens in*
²³ ἄφαρ gauw, terstond
²⁴ ὀρυμαγδός rumoer

δεξιῇ ἠσπάζοντο ¹ ἔπεσσί τε μελιχίοισι· πρῶτος δ' ἐξερέεινε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ· ἔϊπ' ἄγε μ', ὦ πολύαιν ² Ὀδυσσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν, ὄππως ³ τοῦσδ' ἵππους λάβετον· καταδύντες ὄμιλον Τρώων; ἢ τίς σφωε ⁴ πόρεν θεὸς ἀντιβολήσας ⁵ ; αἰνῶς ἀκτίνεσσιν ⁶ ἐοικότεσ ⁷ ἡελλίοιο. αἰεὶ μὲν Τρώεσσ' ἐπιμίσομαι ⁸ , οὐδέ τί φημι μιμνάζειν ⁹ παρὰ νηυσὶ γέρων περ ἔων πολεμιστῆς· ἀλλ' οὐ πω τοίους ἵππους ἴδον οὐδὲ νόησα. ἀλλὰ τιν' ὕμμ' οἴω δόμεναι θεὸν ἀντιάσαντα· ἀμφοτέρω γὰρ σφῶϊ φιλεῖ νεφεληγερέτα Ζεὺς κούρη τ' αἰγιόχοιο Διὸς γλαυκῶπις Ἀθήνη· τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· ὦ Νέστωρ, Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν, ῥεῖα θεὸς γ' ἐθέλων καὶ ἀμείνονας ἠέ περ οἶδε ἵππους δωρήσαιτ' ¹⁰ , ἐπεὶ ἢ πολὺ φέρτεροί ¹¹ εἰσιν. ἵπποι δ' οἶδε, γεραιὲ, νεήλυδες ¹² οὐς ἐρεεῖνεις ¹³ Θρηϊκιοὶ τὸν δέ σφιν ἄνακτ' ἀγαθὸς Διομήδης ἔκτανε, παρ δ' ἐτάρους δυοκαίδεκα πάντας ἀρίστους. τὸν τρισκαίδέκατον σκοπὸν εἵλομεν ἐγγύθι νηῶν, τόν ῥα διοπτῆρα ¹⁴ στρατοῦ ἔμμεναι ἡμετέροιο Ἐκτωρ τε προέηκε καὶ ἄλλοι Τρῶες ἀγαυοί· ὥς εἰπὼν τάφροιο διήλασε μώνυχας ἵππους καρχαλών ¹⁵ · ἅμα δ' ἄλλοι ἴσαν χαίροντες Ἀχαιοί. οἱ δ' ὅτε Τυδεΐδew κλισίην εὕτυκτον ἴκοντο, ἵππους μὲν κατέδησαν ἐϋτμήτοισιν ¹⁶ ἱμᾶσι φάτνη ¹⁷ ἐφ' ἱππέϊη, ὅθι περ Διομήδεος ἵπποι ἔστασαν ὠκύποδες μελιηδέα πυρὸν ¹⁸ ἔδοντες ¹⁹ . νηϊ δ' ἐνὶ πρυμνῇ ἔναρα βροτόεντα Δόλωνος	545 550 555 560 565 570
--	--

¹ ἠσπάζομαι begroeten

² πολύαινος veel geprezen

³ *De (indirecte) hoofdvraag wordt uitgesplitst in twee verklarende subvragen, de eerste in de vorm van een part. en de tweede in de vorm van een zelfstandige vraag.*

⁴ enklitisch

⁵ ἀντιβολέω tegemoet gaan

⁶ ἀκτὶς ἡ straal

⁷ *uitroep van bewondering in de nominativus; vgl 437.*

⁸ ἐπιμίσομαι handgemeen worden met

⁹ μιμνάζω aldoor blijven

¹⁰ δωρέομαι geven

¹¹ φέρτερος krachtiger

¹² νέηλυς pas aangekomen

¹³ ἐρεεῖνω vragen naar

¹⁴ διοπτῆρ verspieder

¹⁵ καρχαλάω juichen

¹⁶ ἐϋτμήτος goed gesneden

¹⁷ φάτνη ruif

¹⁸ πυρὸς tarwe

¹⁹ ἔδω eten

Θῆκ' Ὀδυσσεύς, ὄφρ' ἱρὸν ἐτοιμασσαίαι¹ Ἀθήνη.
 αὐτοὶ δ' ἰδρῶ² πολλὸν ἀπενίζοντο³ θαλάσση
 ἐσβάντες κνήμας⁴ τε ἰδὲ λόφον⁵ ἀμφὶ τε μηρούς⁶.
 αὐτὰρ ἐπεὶ σφιν κῦμα⁷ θαλάσσης ἰδρῶ πολλὸν
 νίψεν⁸ ἀπὸ χρωτὸς⁹ καὶ ἀνέψυχθεν¹⁰ φίλον ἦτορ,
 ἔς ῥ' ἀσαμίνθους¹¹ βάντες ἐϋξέστας¹² λούσαντο.
 τῷ δὲ λοεσσαμένω καὶ ἀλειψαμένω¹³ λίπ'¹⁴ ἐλαίω¹⁵
 δείπνω ἐφιζανέτην¹⁶, ἀπὸ δὲ κρητῆρος Ἀθήνη
 πλείου ἀφυσσόμενοι¹⁷ λειβον¹⁸ μελιδέα οἶνον.

575

---

¹ ἐτοιμάζω	gereed maken	
² ἰδρως ὀ	zweet	
³ ἀπονίζομαι	afwassen	
⁴ κνήμη	onderbeen	
⁵ λόφος	nek	
⁶ μηρός	dijbeen	
⁷ κῦμα τό	golf	
⁸ νίζω	wassen	
⁹ χρώς	huid, lichaam	
¹⁰ ἀναψύχω, ἀνέψυχθεν	<i>aor. 3pl. pass</i>	verfrissen
¹¹ ἀσάμινθος ἡ	badkuip	
¹² ἐϋξέστος	goed gepolijst	
¹³ ἀλείφομαι	zich insmeren	
¹⁴ λίπα <i>adv.</i>	glanzend	
¹⁵ ἔλαιον τό	olijfolie	
¹⁶ ἐφιζάνω + <i>dat.</i>	gaan zitten bij	
¹⁷ ἀφύσσω	afscheppen	
¹⁸ λείβω	plengen	